

Förbundsstyrelsens förslag till

Klimatpolitiskt dokument

Ung Vänsters 48:e Kongress
25 – 28 maj

★ UNG VÄNSTER

1 Förslag till Klimatpolitiskt dokument

2 3 Inledning

4
5 Klimatfrågan handlar om förutsättningarna för mänskligt liv, och påverkar livsvillkoren för
6 människor som lever idag och i framtiden. Frågan rymmer utmaningar som är på kort och
7 lång sikt, eftersom effekterna rör både gradvisa och häftiga förändringar. Hur den globala
8 uppvärmningen möts är vår tids viktigaste politiska fråga.

9
10 Jorden och dess naturresurser räcker inte till för kapitalismen. Klimatkrisen är en direkt
11 konsekvens av ett ekonomiskt system som överordnar profit och tillväxt framför villkoren för
12 mänskligt liv. På grund av den kortsiktiga och expansiva karaktären i kapitalismens
13 funktionssätt är klimatförändringen en oundviklig följd. Ett hållbart levnadssätt står i
14 motsättning till systemet.

15
16 Ung Vänsters svar på klimatkrisen är att villkoren för mänskligt liv ska överordnas
17 kapitalintressen. Varje förändring som begränsar eller kringskar kapitalets kontroll över
18 samhällsutvecklingen är ett steg för att lösa klimatkrisen, eftersom det möjliggör att makten
19 används till att ställa om till ett hållbart sätt att organisera energi- och varuproduktion. Vårt
20 mål är ett socialistiskt samhälle som styrs efter människors behov och därmed också behovet
21 av ekologisk hållbarhet.

22
23 Den globala uppvärmningen går hand i hand med ojämlikheten. Samtidigt som klimatet är en
24 gemensam utmaning för hela jordens befolkning slår klimatkrisen olika mot olika grupper.
25 Kostnaden för den globala uppvärmningen betalas idag främst genom migration och
26 försämrade livsvillkor i fattigare delar av befolkningar och världen, trots att de rikaste
27 procenten och västvärlden står för merparten av utsläppen. I och med att kvinnor utgör en
28 majoritet av världens fattiga drabbas man särskilt hårt av sådant som extrema väderhändelser,
29 höjda havsnivåer, pandemier eller minskande naturresurser.

30
31 Ung Vänsters svar på klimatkrisen bygger på ett rättviseperspektiv och innebär att de länder
32 och företag som står för utsläppen ska ta det största ansvaret för att minska dem, och att
33 kostnaden för de effekter som krisen skapar ska fördelas rättvist. Att arbeta för klimaträttvisa
34 är att försvara människovärdet, solidaritet och det nationella självbestämmandet mot företags
35 rovdrift på naturresurser och områden.

36
37 Klimatkrisen är politisk och handlar om makt. Demokratisering och gemensamt ägande är en
38 nödvändighet för att komma närmre en lösning. Rörelsen för klimaträttvisa blottlägger att ett
39 annat samhällssystem är nödvändigt, och möjliggör för mobilisering för social och ekologisk
40 hållbarhet. Det finns inget trovärdigt svar som inte innebär omfördelning av makt och resurser.
41 Lösningen är socialistisk. Det här är Ung Vänsters klimatpolitiska dokument som presenterar
42 progressiva lösningar på vår tids största kris.

1 **Kollektiva lösningar**

2 Kollektiva problem kräver kollektiva lösningar, detta är särskilt tydligt när det kommer till
3 klimatkrisen. De flesta människor är beredda att dra sitt strå till stacken, om de ser och känner
4 att alla gör det här tillsammans, men när skulden för miljö- och klimatproblemen placeras hos
5 vanligt folk leder det till en uppgivenhet som motverkar engagemang och mobilisering.

6
7 Klimatkrisen beror på dåliga strukturer, inte dåliga människor och globala problem behöver
8 globala lösningar. Marknaden kommer inte att lösa klimatproblemen, för klimatproblem kan
9 inte konsumeras bort. Istället för högerns individbaserade lösningar krävs lösningar med
10 kollektiv kraft där staten tar huvudansvaret.

11
12 De största förändringarna behöver ske hos de värsta förövarna – företagen, industrierna och
13 det samhällssystem som möjliggör miljöförstörelsen, inte enskilda människor. Så länge som
14 företagen tillåts göra vinst på produktions sätt som förstör miljön kommer klimatet vara hotat.
15 Det krävs satsningar och stimulansåtgärder med målsättning för ett långsiktigt hållbart
16 samhälle.

17

18 **Kapitalismens kan inte vara lösningen**

19

20 Kapitalismens utveckling sammanföll med industrialismen som i kombination med
21 möjligheterna att omvandla fossil energi till rörelseenergi har lett till en enorm
22 produktionsökning under de senaste 200 åren. Men den jakt på profit som skapade det
23 kapitalistiska industrisamhället leder oundvikligen till ojämlikhet och destruktiv
24 miljöpåverkan. Kapitalismen håller på att förstöra klimatet.

25

26 Idag är kapitalismen det absolut dominerande ekonomiska systemet i världen och sätter det
27 fungerar på har en avgörande inverkan på människors och samhällets möjligheter att agera.
28 Kapitalets intresse är varken att tillfredsställa människors kortsiktiga materiella behov eller att
29 långsiktigt trygga mänsklighetens framtid utan att genom profit ackumulera mer och mer
30 kapital. För den absoluta majoriteten av världens befolkning finns endast två sätt att försörja
31 sig: antingen att själv producera allt som behövs för ens fortsatta överlevnad, eller att sälja den
32 enda vara man äger, sin arbetskraft. Den kapitalistiska produktionen kontrolleras av en oerhörd
33 liten ekonomisk elit, och folkflertalet har inget demokratiskt inflytande över
34 produktionsprocessen. Samtidigt leder tillväxten av kapital hela tiden till att mer och mer av
35 naturens resurser utnyttjas samtidigt som utsläppen av växthusgaser ökar.

36

37 Ung Vänster menar att det finns många sätt att, inom det kapitalistiska systemet, begränsa
38 utsläppen av växthusgaser, både i Sverige och internationellt, och sådan presenteras längre ner
39 i dokumentet. Det handlar om att ge ut och successivt begränsa utsläppsrätter för industrier, att
40 beskatta utsläpp av växthusgaser och att bygga upp en infrastruktur som gynnar klimatvänlig
41 industri och transport. Dessa åtgärder är nödvändiga på kort sikt för att bromsa den
42 katastrofala utvecklingen världen idag står inför. Men i grunden är kapitalismen oförmögen att
43 lösa klimatkrisen och är inte förenlig med en hållbar utveckling eftersom den är oförenlig med

1 ett rationellt utnyttjande av jordens resurser.

2

3 **Kapitalet flyr sitt ansvar**

4 Företag försöker hela tiden fly från de miljökostnader som deras verksamhet skapar. Idag är
5 världen full av sår i naturen, där kapitalet utnyttjat resurserna till dess att jakten på profit gått
6 vidare. Övergivna fabriker, ödelagda landskap, förorenade vatten och kalhuggna skogar är
7 några exempel, och den extrema ökningen av växthusgaser i atmosfären är inget undantag.
8 Företagen bedriver ett intensivt lobbyarbete mot politiker, stater och internationella
9 organisationer för att hindra att de själva begränsas i eller får stå för kostnaderna av sin
10 skadliga verksamhet.

11

12 Men inom kapitalismen utnyttjas också klimatkrisen för ökad profit. Företag lanserar sig som
13 klimatvänliga, när de i själva verket bara minskat sin klimatpåverkan minimalt eller inte alls.
14 Konceptet kallas "green washing" och är ofta ren marknadsföringsstrategi kring små
15 miljövänliga åtaganden, men kan också innebära uppdelning av ett företag i en miljövänlig del
16 som är ansiktet utåt och en eller flera "smutsiga" dotterbolag. Resultatet blir en urvattning av
17 vad som betraktas som miljövänligt och ett förvirrat intryck av att klimatkrisen kan
18 konsumeras bort.

19

20 **Tekniken finns men är inte fri**

21 I dagsläget gör licensavgifterna för immateriella rättigheter det svårt att utveckla förnybar
22 energi, inte minst för fattigare länder. Detta gynnar fåtalet storföretag som har kontrollen över
23 patenten och inte utvecklingsländer och klimatet. Dessa storföretag kan också finansiera
24 forskning eller köpa upp patent bara för att förhindra spridning av klimatsmart teknik som
25 hotar deras egen verksamhet.

26

27 **Fossilsamhället är subventionerat**

28 Det finns en myt om att fossila bränslen är billiga just för att de är effektiva men att de
29 fortfarande dominerar så stort beror delvis på att de hålls om ryggen av världens stater. För att
30 främja tillväxten i landet subventioneras fossila bränslen för att garantera låga priser, med det
31 görs också stora offentliga satsningar på infrastruktur såsom bilvägar och pipelines. I Sverige
32 är flyget som står för stora utsläpp helt uteslutna från koldioxidskatt och stora delar av
33 industrisektorn är subventionerade. Svenska staten lägger större summor på att stödja fossila
34 bränslen än vad den satsar på förnybar energi. Fossilsamhället är delvis ett resultat av
35 medvetna politiska beslut som på grund av effektiv lobbying och konkurrens mellan länder
36 fått fortsätta även efter man blivit medvetna om dess konsekvenser för klimatet.

37

38 **Lösningarna är socialistiska**

39

40 Gemensamma problem kräver gemensamma lösningar. Det kan inte vara upp till var och en att
41 hantera klimatförändringarna. Ansvaret för att minska på utsläpp och farliga miljögifter ska
42 ligga på de som bär den största skulden, det vill säga på storföretag och kapitalägare. Det kan

1 inte vara upp till marknaden att lösa problemet, helt enkelt eftersom det kapitalistiska systemet
2 inte har något intresse av hållbara lösningar. Därför måste vi ta kampen och organisera oss för
3 att stänga ner smutsig energi och tvinga storföretag och riskkapitalister att stå för sin egen
4 nota. Det är bara genom socialistiska lösningar vi kan komma till rätta med
5 klimatförändringarna.

6

7 **Klimat och demokrati**

8 Att föra en progressiv klimatpolitik är inte en principiell fråga utan den grundar sig i
9 demokrati, det som ligger i den stora majoritetens intresse är att kunna ha värdiga liv, något
10 som idag inskränks på i och med klimatförändringarna. Drygt 75% av världens fattiga bor på
11 landsbygden, en stor majoritet av dessa är beroende av lantbruk för att överleva. När
12 klimatförändringar så som torka eller bristande vattenkvalité ökar så blir också möjligheten för
13 länder som drabbas hårt att bygga upp stabila samhällsstrukturer svåra, därför grundar sig vår
14 klimatpolitik på allas rätt till en trygg vardag.

15

16 Kvinnor och män drabbas olika av klimatförändringarna. Könsmaktsordningen sätter kvinnor i
17 en särskilt sårbar position och man ges sämre förutsättningar att hantera klimatförändringarna.
18 Den ojämna arbetsdelningen, kvinnors ansvar för det ombesörjande arbetet och bristande
19 rättigheter är några av de faktorer som skapar en särskild utsatthet när omständigheterna
20 försvåras. Kvinnor på flykt löper dessutom särskilt stor risk att utsättas för sexualiserat våld.
21 Därför kan inte politiska åtgärder mot klimatförändringarna vara könsneutrala.

22

23 Som en del av detta är klimatbiståndet ett viktigt verktyg. Många ekosystem har fått försvagad
24 produktionsförmåga och kan då inte generera nödvändiga tjänster som matproduktion och rent
25 vatten till människan. Nödvändiga grödor riskerar då att minska, detta kan leda till försvagad
26 livsmedelsförsörjning, massflyttningar och hungerkatastrofer. En progressiv klimatpolitik är
27 en nödvändighet för att människor runt om i världen ska ha makten att påverka sin vardag och
28 leva i en demokratisk samvaro.

29

30 **Beskattning av koldioxidutsläpp**

31 Sedan 2005 har EU ett system för handel med utsläppsrätter. Tanken är att man ska kunna
32 minska utsläppen av växthusgaser med hjälp av marknaden. Systemet har fungerat väldigt
33 dåligt, mycket på grund av att man varit allt för generösa med de utsläppsrätter som finns. En
34 stor andel av alla utsläppsrätter delas ut gratis och de företag som lyckats samla på sig många
35 utsläppsrätter kan tjäna pengar på att sälja dem vidare. Företag ges alltså inte bara möjlighet
36 att fritt släppa ut koldioxid, utan kan också göra ekonomisk vinning på handeln.

37

38 Ibland diskuteras individuella utsläppsrätter, där tanken är att de som förbrukar mest koldioxid
39 och ska betala mer. Ung Vänster menar att det aldrig kan vara upp till individen att lösa
40 klimatkrisen. Vi vill inte se en situation där låginkomsttagare i glesbygden tvingas välja
41 mellan att värma upp huset eller skjutsa barnen till träningen. Vi vill istället se en lagstiftning
42 där alla koldioxidutsläpp ska påläggas kraftiga straffskatter. Den ska vara utformat så att den
43 både pressar ner utsläppen och omfördelar pengar från miljöfarlig verksamhet till miljövänlig.

1 **Sprid tekniken**

2 Det är inte tekniska lösningar som kommer att lösa klimatkrisen. Däremot är teknikutveckling
3 för ett mer resurssnålt samhälle en viktig del för att dämpa effekterna av klimatförändringarna
4 och minska riskerna för att temperaturhöjningarna eskalerar ytterligare.

5

6 De rika länderna i nord bär på en klimatskuld till resten av världen. De som har det största
7 ansvaret för utsläppen har också det största ansvaret för att hantera konsekvenserna av det. Vi
8 vill se en ordning där rika länder delar med sig av sin kunskap, sina immateriella rättigheter
9 och sina materiella resurser i syfte att minska utsläppen utan att utvecklingen av bättre
10 levnadsvillkor i fattigare länder ska behöva stå tillbaka.

11

12 Teknik som bygger på fritt publicerade ritningar, utbytbarhet och öppna standarder skulle öka
13 möjligheterna för fattiga länder att ta sig ur sitt fossilberoende. Företagens strävan att
14 maximera omsättningen står i skarp kontrast till en sådan ordning. Forskning ska i högre grad
15 vara tillgänglig för allmänheten. Ung Vänster vill att lagarna kring immaterialrätten ändras så
16 att tekniken lättare ska kunna föras över mellan olika länder.

17

18 **Bindande avtal**

19 Klimatförändringarna är ett globalt problem som måste lösas på global nivå. Hittills har inget
20 av de multilaterala klimatavtal som slutits varit tillräckliga för att hindra ytterligare
21 temperaturökningar. Sådana klimat- och miljöavtal har alltid vägt lätt förhållande till handels-
22 och WTO-avtal. Så länge vinstmaximering och frihandel tillåts gå först kommer klimatet att få
23 stå tillbaka, med omfattande konsekvenser som följd.

24

25 För att ett avtal ska göra skillnad krävs att så gott som alla länder ställer upp på det, men
26 samtidigt riskerar det att göra avtalet urvattnat. De överenskommelser som idag finns på
27 internationell nivå är alldeles för vaga. Det saknas sanktioner eller andra straffåtgärder när
28 länder bryter mot vad som avtalats, vilket gör att de i själva verket inte blir mer än
29 viljeyttringar. Det måste få konsekvenser när länder bryter mot de avtal som finns.

30

31 Avtalen måste också vara betydligt mer ambitiösa än vad de hittills varit för att spela någon
32 roll. Det är de rika industriländerna som i högst grad måste ta ansvar för att minska utsläppen.
33 Förhandlingarna inför ett globalt bindande klimatavtal måste föras i former som ger länder i
34 Syd en stark roll. Det är omöjligt att bekämpa klimatförändringarna utan att samtidigt
35 bekämpa den orättvisa fördelningen och den globala fattigdomen. Sverige måste gå före och
36 kräva högre mål och en omfördelning från de rika till de fattiga länderna – det behövs ett
37 bindande internationellt klimatavtal.

38

39 **En mänsklig flyktingpolitik**

40 Problem med extrema väder, översvämningar och torka drabbar stora delar av världen.
41 Konsekvenserna är ödesdiga för miljontals människor som förlorar sin försörjning och
42 tvingas från hus och hem. Redan idag är fler människor på flykt från klimatproblem än på
43 grund av krig. Den stora majoriteten flyr i närområdet och det råder en global

1 urbaniseringstrend där människor flyttar in till större städer i hopp om att kunna skapa sig ett
2 drägligt liv.
3 När konkurrensen om resurser hårdnar uppstår motsättningar som i värsta fall leder till
4 väpnade konflikter och krig. Om inte temperaturhöjningarna hindras förmodas sådana
5 konflikter öka framöver. Antalet människor på flykt kommer sannolikt också att öka och de
6 måste ges förutsättningar för att starta ett nytt liv, exempelvis här i Sverige. Ung Vänster vill
7 se en mänsklig flyktingpolitik där den rika delen av världen erkänner människors skäl att fly
8 naturkatastrofer och förödelse.

9

10 **Offentliga satsningar**

11 Sverige och resten av världen står inför behovet av en omfattande omställning för ett hållbart
12 samhälle. En sådan omställning måste både innehålla teknikutveckling och
13 produktivetsförbättringar, offentliga investeringar i infrastruktur och energi och satsningar på
14 kollektiva lösningar som minskar vår totala klimatpåverkan.

15

16 Ung Vänster är varken för eller mot tillväxt i sig, det intressant är vad det är som växer.
17 Materiella förbättringar är nödvändiga för att uppnå drägliga levnadsförhållanden för de allra
18 fattigaste. Samtidigt så är en ökad privat konsumtion som innebär en ökad överanvändning av
19 naturresurser omöjlig att kombinera med ett hållbart samhälle.

20

21 Genom att omfördela resurser från privat till offentlig konsumtion kan vi både lösa viktiga
22 samhällsproblem och öka livskvaliteten hos det stora flertalet, samtidigt som vi begränsar
23 resursslöseriet hos de rikaste. Den nyliberala politiken har inneburit att den privata
24 konsumtionen under lång tid har ökat, medan den offentliga har minskat. Därmed har det
25 blivit mindre resurser till den gemensamma välfärden och till offentliga investeringar. Att öka
26 den offentliga konsumtionen är en förutsättning föra att bygga ut den gemensamma välfärden
27 och medför också att kapitalet trängs tillbaka.

28

29 Den offentliga konsumtionen styr vi gemensamt och den kan därför användas till en
30 utveckling som ligger i människors intressen. Ung Vänster vill se ett offensivt
31 investeringsprogram som skapar jobb och som löser viktiga samhällsproblem. Det finns ett
32 stort behov av långsiktiga investeringar för att bygga ut infrastrukturen, öka den förnybara
33 energin, energieffektivisera miljonprogrammet och andra viktiga samhällsinvesteringar. Det
34 kräver offentliga satsningar, inte minst från statligt håll. Privata företag kommer inte att
35 genomföra investeringar som är samhällsnyttiga om de själva inte kan tjäna pengar på dem.

36

37 **Klimatrörelsen**

38 Över hela världen blir kapitalismens destruktiva påverkan på klimatet mer och mer påtaglig.
39 För den som tvingas fly från sitt hem av extremt väder, översvämningar eller torka är
40 klimathotet något som känns in på bara skinnet. Lika uppenbart är det att de som bär skulden
41 för problemen försöker undkomma ansvar. Människor över hela världen är trötta på att vänta
42 på politiker som sitter i fossillobbyns knä, och den folkliga organiseringen för ett hållbart
43 samhälle växer enormt. På alla kontinenter organiserar sig människor gemensamt för att

1 blockera kolkraftverk och oljepipelines, för att förbjuda fracking och för att sätta tryck på
2 företag och stater att ställa om till en hållbar produktion. Ung Vänster ser att förändring aldrig
3 kommer gratis, och att den internationella folkliga organiseringen för ett hållbart samhälle är
4 den viktigaste kraften för att rädda miljön och klimatet. Vi är en del av den rörelsen, och står
5 sida vid sida med alla som agerar mot smutsig energi, miljöförstörande industri och
6 utsugningen av vår planet.”

7

8 **Sveriges klimatpolitik**

9

10 **Transportsektorn**

11 Av Sveriges totala koldioxidutsläpp står transporter för 35%. Därför är att minska de
12 utsläppen avgörande. För att minska transportsektorns klimatpåverkan krävs det också
13 långsiktiga satsningar. Samtidigt går en stor del av transportsektorns utsläpp att minska redan
14 idag genom relativt enkla åtgärder, omstruktureringar och med ekonomiska styrmedel.

15

16 *Järnvägen*

17 Järnvägen erbjuder möjligheter för både ett resande med mindre klimatpåverkan men också
18 möjlighet att transportera tungt gods långa sträckor. Att satsa på järnvägen kan därför förändra
19 Sveriges utsläppsnivåer samtidigt som det effektiviserar våra transportsätt. Vi transporterar allt
20 mer gods på våra vägar i Sverige. Sedan vi gick med i EU har lastbilstransporterna ökat
21 kraftigt till följd av subventioner och minskad lagerhållning. Samtidigt har vi ett järnvägsnät
22 som är i stort behov av upprustning.

23

24 Ung Vänster vill att järnvägen rustas upp och byggs ut. Genom att satsa pengar på att bygga ut
25 järnvägsnätet skulle samhället ta ansvar för klimatpåverkan men också bygga ett system för
26 transporter som är hållbart på sikt. Det skulle också möjliggöra för kortare transporter via
27 järnväg.

28

29 *Kollektivtrafik*

30 Att fler reser kollektivt innebär färre privatresor, vilket sänker utsläppen. Kollektivtrafiken,
31 med regelbundna avgångar på bestämda sträckor, ger också bra förutsättningar för alternativa
32 energikällor. Den svenska elproduktionen gör att eldrivna tåg och bussar är helt överlägsna
33 även de mest klimatsmarta miljöbilarna. Därför vill Ung Vänster se en kraftigt utbyggd
34 kollektivtrafik med fler avgångar, särskilt på landsbygden. Vi vill också att järnvägsnätet
35 byggs ut och rustas upp med möjlighet för snabbtåg på viktiga sträckor i hela landet. Vi vill se
36 ett förbud mot inrikesflyg söder om Sundsvall och att sträckorna ersätts med snabbtåg. Vi vill
37 se en omfattande elektrifiering och internationellt avtalade utsläppsminskningar av sjöfarten.

38

39 Ung Vänster kräver en avgiftsfri kollektivtrafik som finansieras via skatten, både för att fler
40 ska välja bort bilresor och för att fler ska ha råd att resa. Vi vill också se ett stopp för privata
41 aktörer inom kollektivtrafiken och en mer sammanhållen kollektivtrafik mellan olika region-
42 och länstrafik i landet med en gemensam taxa och betalsystem.

43

1 **Energi**

2 Världens energibehov har under relativt kort tid ökat stort. På drygt hundra år har vi skapat ett
3 samhälle som är helt beroende av en ständig tillgång till elektricitet. I och med en ökande
4 befolkningsutveckling kommer också energibehovet i världen att öka under de närmaste
5 decennierna. Idag är det kol, olja och gas som dominerar produktionen.

6

7 Det är av högsta vikt att vi ställer om till en hållbar energiproduktion i Sverige och i världen.
8 Ung Vänster vill se en hållbar energiförsörjning som är helt förnybar. Senast 2030 ska all
9 energi som konsumeras respektive produceras i Sverige vara förnybar.

10

11 För att vi demokratiskt ska kunna styra hur vi vill att produktionen av energi ska vara
12 organiserad krävs det att energiproduktionen sker i offentlig regi. De statliga bolagen ska
13 användas för att bygga Sverige mer jämlikt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart och för att
14 jämna ut orättvisa skillnader över landet. Det statligt ägda energibolaget Vattenfall, ska vara
15 ledande i energiomställningen och bolagets vinster ska användas till ytterligare
16 klimatinvesteringar. Men staten måste också bli en mer aktiv och tydlig ägare. Att sälja fossila
17 energislag för att på pappret se bättre ut ska inte vara möjligt. Vattenfall ska inte bidra till en
18 fortsatt fossil energiproduktion oavsett om det sker i egen regi eller om det sker via handel
19 eller samarbete med andra. Ung Vänster kräver att Vattenfalls ägardirektiv ändras så att det
20 blir omöjligt för företaget att fortsätta agera på ett sätt som ökar koldioxidutsläppen.

21

22 **Förnybar energi**

23 Ung Vänster vill snabba på omställningen från fossila och icke förnybara energikällor till
24 förnybara sådana. En större andel av den svenska energiproduktionen ska komma från sol-,
25 vind- och vågkraft samt bioenergi. Det kräver stora investeringar som dessutom skapar nya
26 jobb.

27

28 Den viktigaste energikällan i Sverige idag är vattenkraften som står för cirka 45 procent av
29 den totala energiproduktionen. Det är en energikälla som också gör det möjligt att reglera de
30 variationer över dygn och år som finns i sol- och vindenergi. Utbyggnaden av mer osäkra
31 energikällor måste därför kombineras med en fungerande vattenkraft. För att inte vattenkraften
32 ska innebära större miljöansträngningar än nödvändigt krävs dock en hållbar produktion.

33

34 Solenergin är en kraftkälla med stor potential. Idag står den dock för en obetydlig andel, cirka
35 en promille, av Sveriges totala elproduktion. Ung Vänster vill se en betydligt större andel
36 solenergi. För att det ska bli möjligt krävs forskning och offentliga satsningar för utbyggnad
37 av solpaneler och solparker.

38

39 Vindkraft är den förnybara energikälla som ökar mest i världen och utvecklingen i Sverige
40 visar på samma trend. Vi vill se en kraftig utbyggnad av vindkraft. Kommunerna har i dag i
41 praktiken vetorätt mot vindkraft. Det gör att kommuner där förutsättningarna är goda för nya
42 vindkraft ändå kan säga nej till utbyggnaden av fler verk. Behovet av en utbyggnad av
43 förnybar energi är allt för stort för att inte vara en angelägenhet för hela landet. Därför vill vi

1 avskaffa det kommunala vetot mot vindkraft.

2

3 Ung Vänster vill se betydligt större statliga investeringar i förnybar energi. Det skulle
4 tillsammans med investeringar i energieffektivisering och en omställning av transportsektorn
5 vara ett viktig led i omställningen till ett hållbart samhälle. Ung Vänster har en kritisk
6 grundsyn på kärnkraft, samtidigt ser vi att det är klimatförändringarna som definierar vår tid. I
7 den här historiska situationen sätter vi uppgiften att fasa ut de fossila bränslena först. Det
8 innebär att kärnkraften måste finnas kvar under överskådlig tid, eftersom den inte kan
9 avskaffas snabbare än vi ställer om till alternativa och klimatneutrala energikällor.

10

11 **Energieffektivisering**

12 För att en hållbar energiproduktion idag ska vara möjlig krävs en omfattande
13 energieffektivisering. Det handlar om att använda den energi vi redan har på ett bättre och mer
14 effektivt sätt.

15

16 I Sverige står industrin för drygt en tredjedel av den slutgiltiga energianvändningen. En orsak
17 är att vi har mycket tung industri som kräver energiintensiva processer. Den mesta energin
18 används inom massa- och pappersindustrin, men också järn- och stålindustrin samt
19 kemiindustrin är särskilt energiintensiva branscher. På grund av att ståltillverkning idag kräver
20 teknik som bygger på fossila bränslen är stålverken det huvudsakliga skälet till att Sverige
21 fortfarande är kolberoende. Att minska industrins energianvändning är därför särskilt viktigt.
22 Även om en effektivisering ofta visar sig vara ekonomiskt lönsam kan vi inte sätta vår tilltro
23 till att företag väljer att ställa om av rent marknadsekonomiska skäl, det kräver politiska
24 beslut.

25

26 Ett annat område där vi har möjlighet till stora energieffektiviseringar är bostadssektorn.
27 Många av de hus som byggdes under miljonprogramsåren i mitten av 1900-talet börjar nu bli
28 gamla och läcker dessutom stora mängder energi. Genom att renovera och energieffektivisera
29 husen kan vi minska energibehovet stort. Det gäller dock att sådan renoveringar görs med
30 hänsyn till att hyresgästerna ska ha råd att bo kvar även efter upprustningen.

31

32 Ung Vänster vill att det inrättas en nationell målsättning om energieffektivisering och att
33 Sveriges energieffektivisering ska halveras fram till senast 2030.

34

35 **Jord- och skogsbruk**

36 Det svenska jordbruket sysselsätter idag nästan 175 000 svenskar på heltid eller deltid. Det är
37 en betydande del för många människors inkomst, antingen genom att man själv är jordbrukare
38 eller att man sysselsätts i någon av jordbrukets binärningar. En stor del av jordbruket består av
39 livsmedelsproduktion. Samtidigt som jordbruket försörjer en stor andel människor är
40 livsmedelsproduktionen en av Sveriges stora utsläppsbovar som står för 18% av Sveriges
41 utsläpp. Ett hållbart jordbruk är därför livsviktigt både för klimatet men också för att
42 arbetstillfällena ska kunna behållas, allra främst på landsbygden

43

1 Svensk köttkonsumtion skjuter i höjden och den storskaliga djuruppfödningen är den delen av
2 livsmedelsproduktionen som är mest resurskrävande och har störst påverkan på klimatet. Det
3 är ett faktum att köttkonsumtionen måste minska för motverka den klimatpåverkan som det
4 har. Ungefär hälften av köttet som konsumeras i Sverige är producerat i Sverige medan den
5 andra hälften produceras utomlands och långa transportsträckor är vardag för marknaden.

6
7 Det svenska jordbruket är viktigt för Sverige och har också stora möjligheter för att gå i
8 bräsch för en hållbar utveckling. För att det ska vara möjligt krävs det att mer mat
9 produceras, förädlas och konsumeras lokalt. Hållbart jordbruk ska premieras och för att lyckas
10 med det kan den offentliga sektorn ta en nyckelposition. Det ska vara en självklarhet att
11 skolmat, sjukhusmat osv ska vara hållbart och nära producerat. Genom att förändra
12 upphandlingen av livsmedel stärker vi det svenska jordbruket samtidigt som vi tar stora steg
13 mot att hantera klimatkrisen. I övrigt behöver det nationella självbestämmandet över
14 jordbruket bli större. Idag har starka aktörer som EU en stor bestämmanderätt över svenskt
15 jordbruk och det gör att progressiva mål riskerar att förhindras.

16
17 Skogsbruket är en annan viktig näring för Sverige, inte minst med tanke på att mer än halva
18 landytan är täckt av skog. Skogen har flera viktiga funktioner varav en är att binda kol till
19 marken. Det innebär att en för stor avverkning riskerar att ge koldioxidutsläpp som inte går att
20 ta tillbaka. Det bästa sättet att använda skogen inom industrin är genom sådant som binder
21 koldioxid under en längre tid, t.ex. bioplaster eller bostadsbyggande. Sverige är ett av de
22 länder i världen som har störst andel privatägd skog och det är ett fåtal stora företag som
23 dominerar. För att bättre kunna ta tillvara skogens resurser behöver en större andel skog ägas
24 offentligt.

25
26 Idag satsar många delar av Sverige på biomassa. Det kan ha en positiv effekt på klimatet då
27 restprodukter från skogsindustrin tas om hand och används energieffektivt. Samtidigt måste
28 användandet av biomassa ställas i relation till de dåliga effekter en för stor produktion kan
29 medföra. Det är en begränsad resurs som bara till en viss nivå kan utgöra ett klimatvänligt sätt
30 kan ersätta fossilt bränsle. I och med att Sveriges skogsindustri är stor finns däremot möjlighet
31 att ta ett större ansvar för produktionen av biomassa och därav också öka den svenska
32 exporten.

34 **Gemensamt ägande för gemensam nytta**

35 Kampen mot klimatförändringarna och för en hållbar klimatpolitik är en ödesfråga för vår tid.
36 Temperaturhöjningar, extrema väder och klimatrelaterade konflikter påverkar och förändrar
37 livet för miljontals människor redan idag. Klimatkrisen är uppkommen ur det kapitalistiska
38 systemet och det finns en tydlig intressemotståndning mellan kapitalets kortsiktiga
39 vinstintressen och arbetarklassens behov av en hållbar klimatpolitik. Kampen för ett hållbart
40 klimat är därför också kampen för ett jämlikt samhälle. Ung Vänster är en del av den globala
41 klimatrörelsen. Vill se ett socialistiskt och feministiskt samhälle där klimatet går före
42 företagets vinstjakt. Det är dags att byta system, inte klimat.